

OBAD ŠĆITAROCI, Mladen, arhitekt (Cirkvena, 1. I. 1955). Diplomirao 1979 (B. Milić) i doktorirao 1989 (*Metodologija obnove povijesnih perivoja*) na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu gdje je docent. Radio je na izradi prostornih planova nacionalnih parkova Krke i Mljeta. Istražuje povijest parkovne umjetnosti u Hrvatskoj.

BIBL.: Karlovac – *Città rinascimentale del 1579 – fondazione e sviluppo*, u zborniku: Castelli e città fortificate, Il, Palmanova 1987; *Perivoji i dvorci Hrvatskoga zagorja*, Zagreb 1989; *Il Giardino di Lipik – rinnovamento del giardino tra i metodi e le possibilità*, u zborniku: La trasmissione delle idee dell'architettura, Udine 1990; *Dvorci i perivoji Hrvatskoga zagorja*, Zagreb 1991; *Il patrimonio dei giardini e dei parchi nella Croazia* (s B. Bojanić Obad Šćitaroci), u zborniku: Parchi e Giardini Storici, Monza 1992; *Hrvatska parkovna baština – zaštita i obnova*, Zagreb 1992; *Hrvatska parkovna arhitektura – prilog vrednovanju hrvatske parkovne arhitekture u kontekstu europske vrtnje umjetnosti*, Encyclopaedia Moderna, 1993, 38; Maksimir – *a romantic episcopal park in Zagreb*, Croatia, Journal of Garden History (London), 1994, 2.

OBLIKOVANJE → DIZAJN

OBOROVO, selo na Savi *JI* od Zagreba. Župa se spominje od 1501. Drvena crkva zamijenjena je oko 1757. baroknom jednobrodnom crkvom Sv. Jakova; uz svetište je sakristija s okovanim vratima, nad njom je oratorij, a uz pročelje visok zvonik. Crkva ima barokne oltare i liturgijske predmete iz sred. XVIII. st. U kapeli Sedam žalosti Sv. Marije (1735) barokna slika i kameni kip Marije od čisla (1703).

LIT.: A. Horvat, Pregled spomenika kulture s područja općine Dugo Selo, Kaj, 1981, 4. – Horvat – Matejčić – Prijatelj, Bačok.

A. Ht.

OBRAD HVALJENOV, klesar (XIV. st.), rodом iz Bara. Klesao kamene ukrasne dijelove za kuće i palače u Dubrovniku; neke narudžbe izveo zajedno s bratom Milkom. God. 1330. otišao na rad Stjepanu II. Kotromaniću u Zahumlje i ostao tamo tri godine.

LIT.: C. Fisković, Prvi poznati dubrovački graditelji, Dubrovnik 1955, str. 68, 80, 91, 103.

OBROVAC, gradić na rijeci Zrmanji. *JZ* od gradića nalazilo se važno rim. naselje *Clambetae*, na platou današnje *Cvijine gradine*. Otkriven je dio urbanističke cjeline ant. naselja s ostacima gradske ulice i zgrada, od kojih su najvažniji ostaci hrama i termalni uređaji. Nađeni su rim. natpisi i ulomci arhitekture. Iz Clambeta je vodila rim. cesta prema Medvidi (*Hadra*). – O. se prvi put spominje pod imenom *Obrovez*. Do 1527. u posjedu knezova Krbavskih, potom pada pod tur. vlast; 1684. prisvaja ga Venecija. Iznad gradića je stari utvrđeni grad koji su proširili i utvrdili knezovi Krbavski, potom Turci i Mlečani. Danas je ruševina.

LIT.: A. Colinago i J. Keil, Archäologische Untersuchungen in Norddalmatien, Jahresshefte ÖAI, 1905, 8, Beiblatt, str. 31. – M. Suić, Antički grad na istočnom Jadranu, Zadar 1976. – Š. Perićić, Obrovac kao trgovište, Radovi HIJZ, 1979, 26.

R.

OBRTNA ŠKOLA, osn. je u Zagrebu 1882. Školom su, u ime Društva umjetnosti, upravljali I. Kršnjavi, H. Bollé i E. Suhin. Predviđena su četiri odjela (građevinsko-obrtni, umjetničko-obrtni, mehaničko-obrtni, kemij-sko-obrtni), a 1885. osn. je Odjel za lončariju i pećariju. God. 1889. škola

je proglašena zavodom i pridružen joj je Muzej za umjetnost i obrt, a 1892. u njezinu je okviru osn. Graditeljska škola. Prvo je razdoblje obilježeno djelovanjem H. Bolléa (1890–1914). God. 1915–32. razdoblje je stagnacije uvjetovane ratom, odvajanjem Muzeja za umjetnost i obrt (1919), te osnivanjem sličnih stručnih škola. Pod upravom kipara V. Braniša (1932–39) škola se reformira, otvara prema svijetu i sudjeluje na svj. izložbama u Parizu (1937) i New Yorku (1939). Za vrijeme II. svj. r. nastava se odvija u teškim uvjetima, vojska zauzima zgradu, a mnogi napredni učenici postaju žrtvama fašističkoga terora. Poslije II. svj. r. Središnja obrtna škola pretvara se u I. i II. industrijsku školu, a 1948. u Školu primijenjene umjetnosti. Do 1958. stvara se nov profil škole zasnovan na iskustvima Bauhausa zahvaljujući V. Branišu, koji kao pedagoga angažira članove grupe »EXAT«. God. 1962. škola se dijeli na Odjel plošnoga oblikovanja i Odjel plastičkoga oblikovanja, a reformom školstva (1977/78) postaje sastavnim dijelom Obrazovnoga centra za kulturu i umjetnost u Zagrebu. Obrtna škola bila je prva umj. škola sa statusom srednje škole u nas, prvo naše »rasadiste« umjetnika, obrtnika primijenjene umjetnosti i oblikovatelja. Kroz nju su, kao nastavnici ili učenici, prošli mnogi istaknuti likovni i primijenjeni umjetnici novijega doba.

LIT.: I. Kršnjavi, Pogled na razvoj hrvatske umjetnosti u moje doba, HK, 1905. – J. Bratanić, Osamdeset godina bivše Obrtne škole i Škole primijenjene umjetnosti u Zagrebu, 1882–1962, Zagreb 1962. – Z. Čorak, Počeci Obrtne škole i vizuelni identitet Zagreba, u katalogu: XV. zagrebački salon, Zagreb 1980. – Z. Tatomir i J. Bratanić, 100. godišnjica Škole primijenjene umjetnosti u Zagrebu, 1882–1982 (katalog), Zagreb 1982. – Z. Tatomir, Povijest naše škole, Zagreb 1993. – 111 godina Škole primijenjene umjetnosti i dizajna (katalog), Zagreb 1993.

M. Ton.

OBISIEGER, Ivan, slikar (Koprivnica, 11. I. 1939). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1966 (R. Goldoni). Bavi se lik. pedagogijom. Jedan je od osnivača »Ateljea Brezovice« u Brezovici kraj Zagreba (1968). Slika ekspresivne prizore u duhu nove figuracije, bogatih pikturalnih površina (*Egzekucija*, 1974; *Otisak tijela*, 1975; *U počast Emily Dickinson*, 1990; *Uznemireni letači*, 1993), a stvara i apstraktne »psihometrijske krajolike« dinamičnih kaligrafskih pokreta i znakova. Samostalno je izlagao u Koprivnici (1966, 1993), Zagrebu (1969, 1972, 1979, 1981, 1991), Splitu (1992) i Čakovcu (1993).

LIT.: V. Bužančić, Ivan Obsieger (katalog), Zagreb 1979. – V. Gotovac, Ivan Obsieger (katalog), Zagreb 1991. – V. Bužančić, Ivan Obsieger (katalog), Čakovec 1993.

Ž. Sa.

OČURA, selo *SI* od Radoboja. Na brdu izvan naselja nalazi se jedna od najvećih gotičkih crkava Hrvatskog zagorja, posvećena Sv. Jakovu (prije Sv. Mariji). Jednobrodna građevina s poligonalnim svetištem ima s objiju strana po jednu sakristiju, a uz lijevu zvonik. Svetište ima križni svod. Uz visok trijumfalni luk je propovjedaonica (spominje se od 1665). Brod je barokiziran 1752. U II. svj. r. crkva je teško stradala zajedno s gotičkim zidnim slikama (utvrđena dva sloja; gornji pod utjecajima iz Slovenije) i s baroknom opremom (glavni oltar s hrv. kronostihom iz 1770). Drveni kip Bl. Dj. Marije potječe otprilike iz 1500.